DOMSTOLENS DOM (ANDEN AFDELING)
AF 18. APRIL 1975 [1]

Michelina Santopietro
mod Kommissionen for De europæiske Fællesskaber

Sag 61/74

I sag 61/74

MICHELINA SANTOPIETRO, gift PITRONE, forhenværende midlertidigt ansat ved EØF-Kommissionen, bopæl 45, boulevard Charlemagne, Bruxelles, repræsenteret af Victor Biel, advokat ved storhertugdømmet Luxembourgs højesteret, og med valgt adresse i Luxembourg hos advokat Biel, 71, rue des Glacis,

sagsøger,

mod

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER, repræsenteret af dens juridiske rådgiver, Thomas F. Cusack, som befuldmægtiget, og med valgt adresse i Luxembourg hos dens juridiske rådgiver, P. Lamoureux, 4, boulevard Royal,

sagsøgte,

angående sagsøgerindens krav om anerkendelse af, at hun havde en kontrakt som midlertidigt ansat, der udløb den 31. juli 1974, at Kommissionen kun kunne bringe denne kontrakt til ophør efter betingelserne i artikel 47 ff i ansættelsesvilkårene for de øvrige ansatte i De europæiske Fællesskaber, og at Kommissionen følgelig må dømmes til at betale sagsøgerinden løn fra den 1. november 1973 til den 31. juli 1974,

afsiger

DOMSTOLEN (anden afdeling)

1 — Processprog: Fransk.

sammensat af: afdelingsformanden Mackenzie Stuart, dommerne H. Kutscher og M. Sørensen (refererende),

generaladvokat: A. Trabucchi
justitssekretær: A. Van Houtte

følgende

DOM

Sagsfremstilling

De faktiske omstændigheder og parternes anbringender under skriftvekslingen kan sammenfattes således:

I — Faktiske omstændigheder og retsforhandlinger

1. Fru Santopietro, gift Pitrone, indtrådte i Kommissionens tjeneste som maskinskriver den 16. marts 1972 som hjælpeansat. Den 26. juli 1972 blev der af sagsøgerinden og Kommissionen underskrevet en kontrakt om midlertidig ansættelse. Denne kontrakt trådte i kraft den 1. august 1972 med en varighed af et år og udløb følgelig den 31. juli 1973.

Efter barselsorlov og årlig ferie genoptog sagsøgerinden midt i juli 1973 sit arbejde i en periode på tre uger. Fra den 6. august 1973 var hun af helbredsmæssige grunde ude af stand til at arbejde.

Sagsøgerinden har modtaget en EDB-udskrevet meddelelse om sin tjenstlige stilling. Denne individuelle meddelelse udfærdiges af Kommissionens administration på grundlag af akterne fra aktsamlingen og indeholder personlige oplysninger for hver tjenestemand og øvrige ansatte. I meddelelsen til sagsøgerinden stod der i rubrikken »kontraktens udløb« datoen 31. juli 1974. Efter sit indhold havde meddelelsen virkning fra den 1. august 1973. Den var dateret den 24. august 1973, datoen for dens udfærdigelse på datamaskinen i Luxembourg. Kommissionen bekræfter, at meddelelsen ikke blev sendt til sagsøgerinden før den 4. september 1973.

Den 24. august 1973 sendte den kompetente myndighed ved Kommissionen sagsøgerinden en skrivelse på fransk, hvis indhold var følgende:

»Jeg beklager at måtte meddele Dem, at vurderingen af Deres arbejdsindsats næsten ikke er forbedret. Det er blevet oplyst, at De til stadighed er fraværende, og at De ikke udfører Deres opgaver på tilfredsstillende måde.

Vedlagt følger en forlængelse * af kontrakten som midlertidigt ansat for tre måneder. Hvis De ikke i løbet af dette tidsrum opviser regelmæssighed i Deres tilstedeværelse og en klar forbedring af Deres arbejdsydelser ser jeg mig nødsaget til endeligt at bringe Deres kontrakt til ophør.

* Forlængelsen er allerede afsendt.«

Den 28. august 1973 blev der afsendt et ligelydende brev til sagsøgerinden, men denne gang på italiensk. Dette brev indeholdt ikke fodnoten vedrørende afsendelsen af kontraktens forlængelse.

EDB-meddelelsen og de to breve blev fremsendt med intern post til sagsøgerindens kontor; hun hævder, at hun på grund af sin sygdom ikke fik kendskab til disse skrivelser før midt i september 1973, da hendes mand fik meddelelse om, at der lå post til hustruen på hendes kontor, og afhentede den der.

Sagsøgerinden hævder desuden, at hun aldrig modtog den forlængelse af kontrakten, som blev omtalt i de to breve. Kommissionen hævder at have afsendt den [1].

Den 12. oktober 1973 sendte den kompetente myndighed ved Kommissionen sagsøgerinden en skrivelse, der indeholdt følgende passager.

»De har en kontrakt som midlertidigt ansat, der udløber den 31. oktober 1973.

Jeg beklager at måtte meddele Dem, at Deres kontrakt ikke vil kunne fornys ud over denne dato«.

2. Efter i brev af 26. oktober 1973 at have anmodet Kommissionens personaledirektorat om nærmere forklaring og efter den 27. november 1973 at have haft et møde med tjenestemænd fra dette direktorat indbragte sagsøgerinden i henhold til tjenestemandsvedtægtens artikel 90 en klage over beslutningen af 12. oktober 1973.

Da denne klage ikke blev besvaret, blev nærværende søgsmål anlagt den 7. august 1974.

Skriftvekslingen er afviklet forskriftsmæssigt.

På grundlag af den refererende dommers rapport og efter at have hørt generaladvokaten har Domstolen (anden afdeling) besluttet at indlede den mundtlige forhandling uden forudgående bevisførelse.

1 — Indholdet af dette papir var, ifølge den kopi, som befinder sig i sagsøgerindens aktsamling, følgende: »Herved meddeles det Dem, at ansættelsesmyndigheden har besluttet at forlænge Deres kontrakt som midlertidig ansat indtil den 31. 10. 1973. Arbejdsvilkårene og de andre bestemmelser i Deres oprindelige kontrakt gælder uændret. De bedes venligst returnere en kopi af nærværende i signeret stand«.

II — Parternes påstande

Sagsøgerinden nedlægger påstand om, at Domstolen:
- statuerer, at sagsøgerinden havde en kontrakt som midlertidigt ansat, der udløb den 31. juli 1974;
- statuerer, at Kommissionen ikke ensidigt og under falske foregivender kunne bringe denne kontrakt til ophør uden hensyntagen til de i artikel 47 ff i vilkårene for de øvrige ansatte fastsatte betingelser,
- følgelig dømmer Kommissionen til at betale sagsøgerinden løn samt alle eventuelle tillæg fra den 1. november 1973 til den 31. juli 1974,
- dømmer Kommissionen til at bære alle udgifter og omkostninger i sagen.

Kommissionen nedlægger påstand om, at Domstolen:
- erklærer søgsmålet ugrundet og følgelig frifinder sagsøgte,
- dømmer sagsøgerinden til at bære sagsomkostningerne.

III — Parternes søgsmålsgrunde, indsigelser og øvrige anbringender

I *stævningen* gør *sagsøgerinden* gældende, at forholdet mellem parterne i henhold til EDB-meddelelsen lå klart den 24. august 1973. Sagsøgerinden havde accepteret dette forhold ved at genoptage arbejdet og Kommissionen ved at fortsætte med at betale hende løn. Desuden havde hun fortsat konsulteret lægetjenesten ved Kommissionen, som således var informeret om, at hendes fravær skyldtes helbredsmæssige grunde.

Der forelå altså en kontrakt, som udløb i slutningen af juli 1974. Denne kontrakt havde været forelagt de administrative instanser. Bogholderiafdelingen havde accepteret forlængelsen på et år. Administrationen selv havde ved at fremsende den kontrakt, som stiltiende var indeholdt i EDB-meddelelsen, gjort den retligt bindende på tidspunktet for fremsendelsen af meddelelsen. Denne for-

længelse var stiltiende blevet accepteret af sagsøgerinden.

Derimod forelå der ikke nogen kontrakt med udløb den 31. oktober 1973. Der måtte i det mindste foreligge samtykke fra parterne, for at der kunne være tale om en sådan kontrakt. Der forelå imidlertid ikke noget samtykke fra sagsøgerinden, som aldrig havde set en sådan kontrakt, og som så meget des mere ikke kunne acceptere den. Efter sagsøgerindens opfattelse har en sådan kontrakt endog aldrig eksisteret, idet det ellers er uforklarligt, at den ikke var vedlagt Kommissionens skrivelse af 24. august 1973.

Sagsøgerinden konkluderer, at beslutningen om at bringe hendes ansættelse til ophør den 31. oktober 1973 blev truffet på et senere tidspunkt end forlængelsen af hendes kontrakt til den 31. juli 1974.

Hun gør gældende, at administrationen, som ønsker at bringe hendes kontrakt til ophør, men som mangler gyldige grunde til en afskedigelse, har konstrueret denne historie om en midlertidig kontrakt, der udløb den 31. oktober 1973.

Kommissionen kunne ikke træffe en beslutning om en kontrakt på tre måneder efter selv at have givet kontrakten en løbetid på et år. Den havde i påkommende tilfælde kunnet træffe en beslutning om ansættelsens ophør under iagttagelse af artikel 47 til 50 i vilkårene for de øvrige ansatte. I dette tilfælde skulle den imidlertid have begrundet beslutningen, og skrivelsen af 12. oktober 1973 indeholdt ingen begrundelse bortset fra en henvisning til en kontrakt, der aldrig har eksisteret. Desuden blev opsigelsesfristerne ikke overholdt. Administrationen respekterede end ikke en minimal opsigelsesfrist ved den 12. oktober 1973 at meddele, at kontrakten ophørte den 31. oktober 1973.

Sagsøgerinden finder, at disse anbringender støttes af den afsluttende sætning i administrationens skrivelse af 24. august 1973, som lyder: »... ser jeg mig nødsaget til endeligt at bringe Deres kontrakt til ophør«. Hvis den kontrakt på tre måneder, der var nævnt i dette brev, havde eksisteret, ville administrationen have anført, at kontrakten ikke blev fornyet. Den vidste imidlertid godt, at den for at slippe af med sagsøgerinden, der blev syg under kontraktens løbetid, skulle bringe den til ophør.

I *sit svarskrift* fremhæver *Kommissionen,* at begrebet kontrakt forudsætter en overenskomst mellem mindst to parter. I mangel af fælles fri vilje hos de pågældende parter kan der ikke være en kontrakt.

Efter Kommissionens opfattelse manglede dette essentielle element for den af sagsøgerinden påståede forlængelse af kontrakten til den 31. juli 1974. Retligt forelå der ikke nogen forlængelse af kontrakten ud over dens udløb den 31. juli 1973. Når EDB-meddelelsen indeholdt fejlagtige oplysninger, skyldtes det, at administrationen oprindeligt havde regnet med en forlængelse på et år. På dette stadium af behandlingen af sagsøgerindens sag var de da foreliggende oplysninger gået ind i informationssystemet, og de gik ud derfra den 24. august 1973 i form af den pågældende meddelelse. Meddelelsen tilgik først sagsøgerinden den 4. september 1973. I mellemtiden havde Kommissionen truffet en endelig beslutning og meddelt sagsøgerinden denne den 24. og 28. august 1973. Over for denne modstrid mellem to dokumenter vil sagsøgerinden have Domstolen til at acceptere, at en EDB-meddelelse må have gyldighed frem for en af personaledirektøren underskrevet skrivelse, hvori det klart tilkendegives, at han har til hensigt at forny kontrakten for en tremåneders periode.

Kommissionen mener, at sagsøgerindens ansættelseskontrakt udløb den 31. juli 1973, og at den ikke er blevet fornyet på korrekt måde. Det er svært at udtale sig med sikkerhed om retsstillingen mellem sagsøgerinden og Kommissionen i perioden mellem den 1. august 1973 og om

fremsendelsen dels af kontrakten om forlængelse for tre måneder dels af skrivelserne af 24. og 28. august 1973. Måske var der tale om en stiltiende forlængelse uden bestemt varighed i afventen af en definitiv retlig afklaring af situationen. Under alle omstændigheder havde Kommissionen før udløbet af august måned gjort, hvad den kunne for at regularisere sagsøgerindens situation. Hvis hun ikke modtog forlængelsen af sin kontrakt behørigt signeret, af den kompetente myndighed, blev hun i det mindste gennem de nævnte skrivelser af 24. og 28. august 1974 informeret på adækvat måde om den beslutning, der var truffet vedrørende hende.

I *sin replik* påpeger *sagsøgerinden,* at vilkårene for de øvrige ansatte for de midlertidigt ansattes vedkommende taler om en kontrakt uden dog at præcisere, om der skal være tale om en skriftlig kontrakt. Forlængelsen af en kontrakt kunne derfor ske stiltiende. Denne opfattelse støttes af Kommissionens beslutning af 26. februar 1971, som i artikel 9 udpeger den myndighed, der er kompetent til at træffe afgørelse om antagelse af øvrige ansatte ved Fællesskaberne.

I sagsøgerindens tilfælde blev denne stiltiende forlængelse afbrudt fra administrationens side, da den indarbejdede oplysninger fra aktsamlingen i datamaskinen; fra sagsøgerindens side skete det, da hun genoptog sit arbejde den 1. august 1973. Sagsøgerinden påstår ikke, at meddelelsen skulle være en kontrakt, men en tilkendegivelse af administrationens hensigt til at tilbyde forlængelse, et tilbud som sagsøgerinden ville have accepteret.

Sagsøgerinden konkluderer, at der ikke forelå nogen kontrakt af en varighed begrænset til tre måneder, hvilket i øvrigt er indrømmet af Kommissionen. Det afgørende element manglede, nemlig overenskomsten mellem de to parter. Derimod kan den stiltiende fornyelse, forlængelsen af kontrakten for et år, ikke bestrides, eftersom alle retlige betingelser var opfyldt i det foreliggende tilfælde: administrationens løfte, dokumenteret på den ene side ved de oplysninger fra aktsamlingen, som blev indarbejdet i computeren, og på den anden side ved den ansattes accept, tilkendegivet ved genoptagelsen af arbejdet.

Derfor er skrivelsen af 12. oktober en beslutning om afskedigelse, som af hensyn til sagens omstændigheder er kamoufleret som en ren konstatering. Denne skrivelse er derfor udtryk for magtfordrejning.

Endelig kræver sagsøgerinden, at Kommissionen begrunder forskelsbehandlingen af hende i forhold til en anden midlertidigt ansat. I det sidstnævnte tilfælde, som er analogt med sagsøgerindens, var vedkommende forblevet i tjenesten indtil udløbet af den kontrakt, der var blevet forlænget stiltiende.

I *sin duplik* behandler *Kommissionen* problemet ud fra to hypoteser, hypotese A, ifølge hvilken sagsøgerinden har modtaget bilaget om forlængelsen af sin kontrakt, men ikke har underskrevet og returneret det til administrationen, og hypotese B, ifølge hvilken Kommissionen, som følge af en fejl, ikke har fremsendt dette bilag til sagsøgerinden.

I tilfælde A har sagsøgerinden modtaget et dokument, som, hvis hun selv havde underskrevet og returneret det, ville have udgjort en juridisk korrekt ansættelse såvel materielt som formelt. Selv om hun på sin side ikke opfylder denne formalitet, ville hun i det mindste have efterkommet sine forpligtelser efter nævnte dokument, enten ved at indfinde sig på arbejdspladsen eller ved at fremskaffe lægeattester, som kunne tilkendegive hendes vilje til at arbejde.

I tilfælde B ville sagsøgerinden ikke for sit vedkommende have kunnet afgive formel accept af tilbudet, men hun havde klart tilkendegivet sin vilje til at acceptere en ansættelse, hvis juridiske eksistens hun kendte, i det øjeblik hun modtog skrivelserne af 24. og 28. august 1973,

dvs. på et tidspunkt omkring midten af september 1973.

Kommissionen kan til nød tilslutte sig sagsøgerindens opfattelse, at der godt kan være tale om en stiltiende accept af et kontraktligt tilbud om ansættelse. Men en sådan stiltiende accept kan kun angå en retsakt truffet af den myndighed, som er kompetent til at indgå ansættelseskontrakter.

Under forudsætning af, at der kan være tale om at indgå kontrakter på anden måde end skriftligt — hvilket ikke er tilfældet, idet disse kontrakter indeholder afsnit, som nødvendigvis må præciseres skriftligt — måtte en mundtlig kontrakt i det mindste, hvad angår den pågældende institution, indgås af den kompetente myndighed.

Sagsøgte bestrider derfor kraftigt muligheden af at acceptere disse blotte »administrative hensigter«, hvadenten de er udtrykkelige eller stiltiende. Kun den, der har beføjelse til at indgå en kontrakt, har også beføjelse til at fremsætte et bindende tilbud. EDB-meddelelsen blev (ved indførelse af visse oplysninger i datamaskinen) udarbejdet midt i juli, på et tidspunkt hvor personaledirektøren, som er den eneste kompetente på området, endnu ikke havde truffet afgørelse. Vel havde man på daværende tidspunkt til hensigt at give en forlængelse på et år, men først senere traf den kompetente myndighed sin afgørelse og besluttede sig til noget andet.

Kommissionen bestrider ligeledes, at skrivelsen af 12. oktober 1973 indeholder en kamoufleret afskedigelse. Enten fik sagsøgerinden tilstået en forlængelse af sin kontrakt indtil den 31. oktober 1973, i hvilket tilfælde administrationen ikke behøvede at bringe kontrakten til ophør fra dette tidspunkt, eftersom den under alle omstændigheder udløb på dette tidspunkt, eller sagsøgerinden opnåede en forlængelse indtil den 31. juli 1974, i hvilket tilfælde skrivelsen af 12. oktober 1973 må betragtes som helt uden virkning, eftersom den blev udfærdiget på et grundlag, som senere viste sig urigtigt.

Hvad angår den påståede forskelsbehandling af sagsøgerinden i forhold til en anden ansat, gør Kommissionen gældende, at der i henhold til Domstolens procesreglement, artikel 42, stk. 2, ikke kan fremføres nye søgsmålsgrunde under sagens behandling, og at denne søgsmålsgrund derfor ikke kan tages i betragtning. Kommissionen påpeger desuden, at de to tilfælde ikke er analoge. I tilfældet med den anden ansatte drejede det sig blot om en kontrakt, der var udløbet, og som hverken var blevet fornyet eller forlænget.

Sagsøgerinden, repræsenteret af advokat V. Biel, og Kommissionen, repræsenteret af sin befuldmægtigede, T. Cusack, har afgivet deres mundtlige indlæg i retsmødet den 20. februar 1975.

Sagsøgerinden henviser til et dokument med overskriften »forlængelse af kontrakten«, som er bilagt Kommissionens duplik. Efter hendes opfattelse må tvisten betragtes som løst på grundlag af en notits på dette dokument, hvorefter »denne kontraktsforlængelse annulleres og træder i stedet for kontraktsforlængelse af 10. juli 1973 — ref. 5328 — indtil den 31. juli 1974«, idet det herved er godtgjort, at Kommissionen havde foretaget en kontraktsforlængelse på et år før udløbet af den hidtidige kontrakt. Sagsøgerinden bemærker, at denne notits findes på et dokument, som er underskrevet af ansættelsesmyndigheden.

Kommissionen bemærker hertil navnlig, at det pågældende dokument er et internt aktstykke, og at notitsen ikke beviser eksistensen af en egentlig kontraktsforlængelse på et år. Under alle omstændigheder har den kompetente myndighed kun sendt en enkelt kontraktsforlængelse til sagsøgerinden, nemlig kontraktsforlængelsen på tre måneder.

Generaladvokaten har fremsat sit forslag til afgørelse i retsmødet den 19. marts 1975.

Præmisser

1 Sagsøgerinden nedlægger påstand om, at Domstolen statuerer, at hun havde en kontrakt som midlertidigt ansat med udløb den 31. juli 1974, og at Kommissionen kun havde ret til at bringe denne kontrakt til ophør efter bestemmelserne i artikel 47 ff i vilkårene for de øvrigt ansatte ved De europæiske Fællesskaber;

2 hun nedlægger desuden, som følge af ovenstående, påstand om, at Kommissionen dømmes til at betale hende løn for perioden fra den 1. november 1973 til den 31. juli 1974.

3 Det må i første række undersøges, om den kompetente myndighed i Kommissionen har tilbudt sagsøgerinden at forny hendes ansættelseskontrakt for et år.

4 Selv om Kommissionens tjenestegrene synes at have haft til hensigt af forny sagsøgerindens kontrakt for et år, er denne hensigt dog ikke blevet konkretiseret i et udtrykkeligt tilbud til sagsøgerinden fra ansættelsesmyndigheden;

5 det eneste udtrykkelige tilbud fra denne myndighed til sagsøgerinden om fornyelse af kontrakten var det i skrivelserne af 24. og 28. august 1973 nævnte tilbud om at forlænge kontrakten med tre måneder;

6 selv under forudsætning af, at EDB-meddelelsen af 24. august 1973 med personlige oplysninger om sagsøgerinden kunne fortolkes som indeholdende et tilbud om forlængelse af hendes kontrakt med et år, måtte dette tilbud i hvert fald være tilbagekaldt ved det udtrykkelige tilbud om en forlængelse på tre måneder, som blev omtalt i de to skrivelser af 24. og 28. august 1973;

7 det står i øvrigt fast, at sagsøgerinden modtog EDB-meddelelsen og de to skrivelser samtidig;

8 hun har derfor aldrig modtaget et tilbud om forlængelse af sin kontrakt med et år, som hun havde kunnet acceptere;

9 sagsøgerindens øvrige påstande forudsætter, at det bevises, at der forelå en kontrakt på et år;

10 sagsøgte må derfor frifindes.

Vedrørende sagsomkostningerne

11 Det følger af artikel 69, stk. 2 og artikel 70 i procesreglementet, at den tabende part idømmes sagsomkostningerne, idet de af institutionerne afholdte udgifter dog bæres af dem selv;

12 i henhold til artikel 69, stk. 3 kan Domstolen dog helt eller delvist ophæve sagsomkostningerne, når der foreligger ganske særlige grunde;

13 som følge af den manglende entydighed i Kommissionens adfærd, såvel ved den forsinkelse, hvormed den tilkendegav sin hensigt vedrørende sagsøgerindens tjenstlige stilling, som ved de modstridende oplysninger, den meddelte hende, bør denne bestemmelse finde anvendelse og medføre, at Kommissionen må bære sagsøgerindens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser,

erklærer og bestemmer

DOMSTOLEN (anden afdeling)

1. **Sagsøgte frifindes**

2. **Kommissionen for De europæiske Fællesskaber pålægges sagsomkostningerne.**

Mackenzie Stuart Kutscher Sørensen

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 15. april 1975.

A. Van Houtte
Justitssekretær

Mackenzie Stuart
Formand for anden afdeling